

Een mannetje van *Dixippus morosus* Br.

door

W. J. M. VESTJENS

N.V. Philips-Roxane

Mededeling van het Agrobiologisch Laboratorium „Boekestejn” 's-Graveland, Nr 30

Volgens ZACHER (1) zou *Dixippus morosus* in Europa ingevoerd zijn door PANTEL, die uit eieren, afkomstig van Madras, mannetjes en wijfjes verkreeg. Wanneer dit plaats vond is mij niet bekend, maar vermoedelijk is het aan het eind van de vorige eeuw geweest. Daarna zijn in Europa geen mannetjes gezien tot 1911 en 1914, toen hier en daar een enkel exemplaar verscheen. Of er sindsdien nog mannetjes voorgekomen zijn, is mij niet bekend, maar daar algemeen aangenomen wordt, dat mannetjes in Europa niet voorkomen, moeten zij in elk geval uiterst zeldzaam zijn.

Fig. 1. *Dixippus morosus* Br. Links ♀, rechts ♂.

Parthenogenese is een vrij veel voorkomend verschijnsel onder de Phasmiden, maar de enorme vruchtbaarheid van *D. morosus* is uitzonderlijk, daar de Phasmiden in de regel slechts weinig eieren voortbrengen. LING ROTH (2) vermeldt als

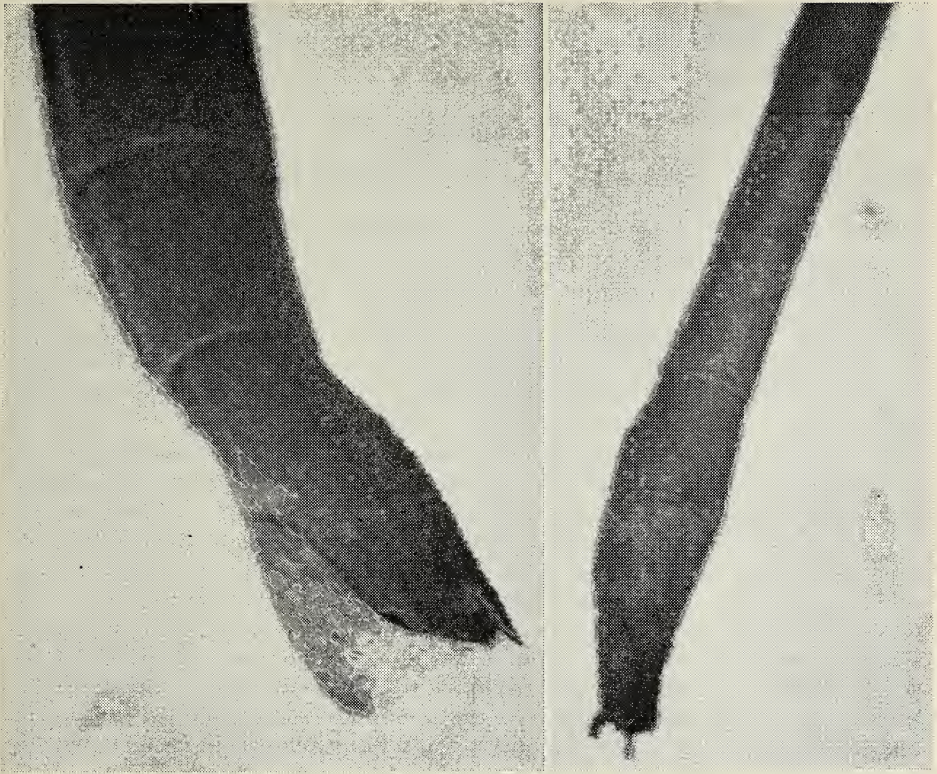

Fig. 2. Uiteinde van het abdomen. Links ♀, rechts ♂.

gemiddelde productie per wijfje bij *Dixippus* 480 eieren, met een maximum van 712, welke gelegd worden in een periode van 225 dagen en meer.

Van 1950—1952 kweekten wij *D. morosus* in aquaria. Sinds het najaar van 1952 houden wij *dixippus* in een kweekkooi van $55 \times 55 \times 65$ cm, waarvan twee wanden en de deksel van metaalgaas zijn voorzien; de derde en de vierde wand (deur) zijn van glas. Drie wanden zijn bedekt met een vel filtreerpapier, dat dagelijks nat gespoten wordt. De temperatuur van de ruimte wordt steeds tussen 20 en 25° C gehouden. Als voer is nooit anders dan klimop gebruikt.

In Augustus van dit jaar (1954) ontdekten wij een afwijkend exemplaar, dat ogenschijnlijk achter bleef in groei. Terwijl de volwassen wijfjes aan de binnenzijde van de voordijen rood waren, ontbrak deze tekening bij de dijnen van het afwijkende dier. Daarentegen vertoonde de onderzijde een rode lengte-streep tussen de coxae I en II, die bij de wijfjes ontbrak. Bij nauwkeuriger waarneming ontdekten wij aan de uitwendige copulatietangen, dat wij met een mannetje te maken hadden. Het mannetje is aanzienlijk kleiner en veel slanker dan het wijfje.

Summary

A male of *Dixippus morosus* Br.

Since 1950 we have been breeding *Dixippus morosus*, and from 1952 on the culture has been kept on a bigger scale in cages of about $20 \times 20 \times 25$ ". In

August 1954 a male occurred. It is distinguished by its smaller size, by a red stripe at the ventral side between coxae I and II, and by the lack of the red marking at the innerside of the anterior femurs.

Literatuur

- (1) ZACHER, H., in ABDERHALDEN, 1924, Handb. d. biolog. Arbeitsmeth., Abt. IX, 1/2 : 118—123. Berlin-Wien.
- (2) LING ROTH, 1917, *Trans. Ent. Soc.* (cit. in IMMS, Textb. of Ent.).

Brauns, A., *Terricole Dipterenlarven. Eine Einführung in die Kenntnis und Ökologie der häufigsten bodenlebenden Zweiflüglerlarven der Waldbiozönose auf systemetischer Grundlage.* 179 pp. 96 afb. Musterschmidt, Göttingen, Frankfurt, Berlin, 1954. Prijs R.M. 19,80.

Dit boekje verscheen als het eerste deel van een nieuwe reeks „Untersuchungen zur Angewandten Bodenbiologie“. Ongetwijfeld is het een waardevol hulpmiddel bij het thuis raken in de vliegenlarven uit de bodem, meer speciaal de bosbodem. De volgorde der drie delen, waarin het boekje uiteenvalt is meer in overeenkomst met de belangrijkheid der delen dan met een logische opzet. Het eerste, bijzondere deel (125 pp.) begint met een determineertabel van de meest voorkomende bodembewonende vliegenlarven tot op de familie. Behalve morphologische kenmerken worden ook oecologische eigenschappen gebruikt, wat vooral bij de morphologisch zo weinig gedifferentieerde Cycloraphen van belang is. Verwijzingen naar uitstekende tekeningen vergemakkelijken het gebruik ten zeerste. Hierop volgt een overzicht der families waarin kenmerken, oecologie en betekenis voor de afbraak van het strooisel worden aangegeven. Slechts bij enkele families heeft een verdere differentiëring in geslachten en soorten plaats. Het tweede „Bodembiologischer Teil“ (15 pp.) geeft een voornamelijk op de literatuur gebaseerd overzicht van de oecologie van vliegenlarven. Tenslotte geeft het algemene deel (15 pp.) een inleiding in de morphologie waarbij ook weer duidelijke schetsen de tekst toelichten. Een vrij uitvoerige literatuurlijst en een register besluiten het boekje. — J. VAN DER DRIFT.

Schuermans Stekhoven, J. H., *Tweevleugelige insecten — Diptera III, Luisvliegen.* Wetenschappelijke mededeling van de K.N.N.V. no. 16, 1955. Prijs f 1.45.

Dit nieuwe deeltje uit de zo langzamerhand wel overal bekende K.N.N.V.-uitgaven is een belangrijke aanwinst voor de kennis van onze fauna. De luisvliegen worden door de schrijver, die op dit gebied een erkende autoriteit is, op een duidelijke en pakkende wijze behandeld. Zo krijgen wij een goed inzicht in de wijze waarop deze parasieten hun gastheer vinden. Het bewegen in de vacht van de hospes wordt goed uitgelegd. Alle parasitische aanpassingen, zoals hun voortbeweging in alle richtingen, hun thermophilie, die groter wordt naarmate de honger toeneemt en vooral hun voortplanting, worden besproken.

Onder alle Diptera nemen de luisvliegen een enige plaats in, doordat zij hun ontwikkeling als larve in het lichaam van hun moeder doormaken en als prepuparium ter wereld komen.

Na de algemene behandeling van de biologie volgen wenken voor het verzamelen en conserveren in 70% alcohol. De inlandse soorten kunnen met overzichtelijke tabellen worden bepaald, waarna een beschrijving van deze soorten het werkje afsluit.

De afbeeldingen zijn zeer goed en ontleend aan de Faune de France en aan THEODOR & MOSCONA, On bat parasites in Palestina. Sterk aanbevolen.

Het nummer kan worden besteld bij A. C. HAZEVOET, Vogelenzangstraat 191, Amsterdam (W.), postgiro 13028. — W. J. KABOS.